

Ing. Pavel BĚHOUNEK – odborná spolupráce

Daňové zákony

v úplném znění k 1. 1. 2024
s přehledy a komentáři změn

včetně konsolidačního balíčku k 1. 1. 2024

- daně z příjmů
- o opatřeních v oblasti daní v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace
- rezervy pro zjištění základu daně z příjmů
- daň z přidané hodnoty
- spotřební daně
- daň silniční
- ekologické daně
- o povinném značení lihu
- daň z nemovitých věcí
- daňový řád
- přehled smluv o zamezení dvojímu zdanění
- všeobecné doplňující informace vycházející z průměrné mzdy, cestovní náhrady, minimální mzda

Novelizace přijaté a publikované ve Sbírce zákonů, jejichž účinnost nastává:

- **od 1. 1. 2024**, jsou uvedeny v textu zákona **tučně**,
- ostatní změny jsou označeny **rastrem** či **přeškrtnutím** a opatřeny *redakční poznámkou*.

*Redakce nakladatelství děkuje panu Ing. Pavlu Běhounkovi a panu Ing. Ivu Šulcovi
za odbornou spolupráci při zpracování přehledů změn k jednotlivým zákonům.*

Obsah

Úvod	4
Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů	
přehled změn.....	5
úplné znění.....	13
Zákon č. 128/2022 Sb., o opatřeních v oblasti daní v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invází vojsk Ruské federace	
přehled	120
úplné znění.....	121
Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů	
přehled změn.....	122
úplné znění.....	123
Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty	
přehled změn.....	132
úplné znění.....	136
Nařízení vlády č. 361/2014 Sb., o stanovení dodání zboží nebo poskytnutí služby pro použití režimu přenesení daňové povinnosti	
přehled změn.....	207
úplné znění.....	207
Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních	
přehled změn.....	208
úplné znění.....	216
Zákon č. 261/2007 Sb.	
Část čtyřicátá pátá – daň ze zemního plynu a některých dalších plynů	
přehled změn.....	293
úplné znění.....	293
Část čtyřicátá šestá – daň z pevných paliv	
přehled změn.....	298
úplné znění.....	298
Část čtyřicátá sedmá – daň z elektřiny	
přehled změn.....	302
úplné znění.....	302
Zákon č. 307/2013 Sb., o povinném značení lihu	
úplné znění.....	306
Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční	
přehled změn.....	318
úplné znění.....	319
Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí	
přehled změn.....	323
úplné znění.....	328
Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád	
přehled změn.....	342
úplné znění.....	343
Přehled platných smluv České republiky o zamezení dvojímu zdanění	385
Všeobecné doplňující informace	388
Cestovní náhrady	390
Minimální mzda	391

Úvod

Pro rok 2024 přinesl zásadní daňové změny tzv. **konsolidační balíček** (zákon č. 349/2023 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů), např. do oblasti daní z příjmů, daně z přidané hodnoty či daně z nemovitých věcí, které jsou u jednotlivých zákonů okomentovány a vysvětleny.

V oblasti **daní z příjmů** přinesl konsolidační balíček kromě změn sazeb daně, např. zásadní změny v uplatnění slevy na manžela, změny týkající se zaměstnavatelů (především pokud jde o zdanění příspěvku zaměstnavatele na stravování zaměstnanců a zdanění nepeněžních zaměstnaneckých benefitů) či omezení částky daňových odpisů z osobních automobilů limitem 2 000 000 Kč. Kromě důležitých změn ve zdanění nepeněžních zaměstnaneckých benefitů je od roku 2024 daňově nově řešen nepeněžní příspěvek zaměstnavatele na stravování zaměstnanců, což je vysvětleno v komentáři změn zákona o daních z příjmů. V kapitole Všeobecné doplňující informace najdete nejen např. aktuální sazby cestovních náhrad, ale i jim odpovídající limit příspěvku zaměstnavatele na stravování zaměstnanců, který je osvobozen od daně (jedná se o limit 116,20 Kč za směnu).

V komentáři k zákonu o daních z příjmů jsou okomentovány nejen změny pro rok 2024, ale i změny, které byly zavedeny již v průběhu roku 2023. Pro rok 2023 je důležitý také zvláštní daňový zákon č. 128/2022 Sb., o opatřeních v oblasti daní v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů, jenž daňově reagoval na válečný konflikt na Ukrajině a který se použije i pro zdaňovací období roku 2023 a částečně i pro rok 2024. Zákon č. 128/2022 Sb. včetně komentáře změn konsolidačním balíčkem je součástí tohoto vydání publikace.

Kromě změn v oblasti daní z příjmů provedených konsolidačním balíčkem se od roku 2024 zákonem č. 462/2023 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s rozvojem finančního trhu a s podporou zajištění na stáří, zásadně změnila daňová úprava penzijního spoření (připojištění) a soukromého životního pojištění a byla zavedena daňová podpora dlouhodobého investičního produktu a pojištění dlouhodobé péče. I tato oblast změn není opomenuta v komentáři ke změnám zákona o daních z příjmů.

Zákon o rezervách v roce 2023 ani pro rok 2024 novelizován nebyl a např. daňová tvorba **opravných položek k pohledávkám**, která je na příkladech vysvětlena v komentáři k této dani, zůstává beze změn.

V oblasti **daně z přidané hodnoty** došlo kromě omezení odpočtu DPH u osobních automobilů částkou 420 000 Kč především ke změnám sazeb – tato aktuální problematika včetně vysvětlení dopadu změn sazeb daně na vyúčtování záloh přijatých v roce 2023 je vysvětlena v komentáři ke změnám v zákoně o dani z přidané hodnoty.

Pro rok 2024 (a částečně pro rok 2025) konsolidační balíček zásadním způsobem změnil oblast **daně z nemovitých věcí** – kromě zvýšení daně se jedná o řadu změn, které mohou být spojeny s povinností podat do konce ledna 2024 přiznání k dani z nemovitých věcí. Změny jsou v komentáři k zákonu o dani z nemovitých věcí vysvětleny na praktických příkladech.

Daň silniční se za rok 2023 uplatňuje stejně jako se uplatňovala za rok 2022. Konsolidační balíček přinesl do zákona o dani silniční změnu, jež se týká uplatnění daně za měsíc převodu vozidla a která je vysvětlena v komentáři k této dani.

Daňový řád je pro rok 2024 novelizován jen nepatrně, v komentáři k daňovému řádu tedy naleznete připomenutí právní úpravy úroků za pozdní úhradu daně či pokuty za opožděné tvrzení daně, ale především vysvětlení termínů pro podání daňového přiznání k daním z příjmů za období roku 2023.

Novela provedená předpisem	Mění	Účinnost
Zákon č. 349/2023 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů (pokračování)	• § 24 odst. 6 Změna související s omezením nákladů na pořízení osobního automobilu podle § 30e až § 30g. • § 25 odst. 1 písm. h) Benefity poskytované zaměstnancům a vyjmenované v § 6 odst. 9 písm. d) jsou do limitu pro osvobození daňově neuznatelným nákladem; výjimkou by měly být náklady na předškolní zařízení, které jsou uznatelné podle § 24 odst. 2 písm. zs). • § 25 odst. 1 písm. t) Tiché víno nemůže být nově reklamním a propagačním předmětem, ale daňově neuznatelnou reprezentací. • § 28 odst. 6 Změna související s omezením nákladů na pořízení osobního automobilu podle § 30e až § 30g. • § 29 odst. 2 Změna související s omezením nákladů na pořízení osobního automobilu podle § 30e až § 30g. • § 29 odst. 3 Legislativně-technická změna navazující na změny v úpravě mimořádných odpisů podle § 30a. • § 30a odst. 1 • § 30a odst. 2 a 3 Mimořádné odpisy podle § 30a lze pro hmotný majetek pořízený od 1. 1. 2024 použít jen tehdy, pokud se jedná o bezemisní vozidlo podle § 21b odst. 7. • nové § 30e až § 30g Omezení nákladů na pořízení osobního automobilu částkou 2 000 000 Kč. Podle bodu 10 přechodných ustanovení se toto omezení použije pro automobily uvedené do užívání (v případě finančního leasingu pro automobily předané k finančnímu leasingu) od 1. 1. 2024 (v případě zdaňovacího období kalendářního roku), resp. od prvního dne zdaňovacího období započatého po 1. 1. 2024. • § 35a odst. 1 úvodní část ustanovení Legislativně-technická změna související se zrušením registrační povinnosti fyzických osob podle § 39 ve znění do 31. 12. 2023. • § 35b odst. 1 písm. b) Legislativně-technická změna související se zrušením registrační povinnosti fyzických osob podle § 39 ve znění do 31. 12. 2023. • § 35ba odst. 1 písm. b) a e), odst. 2 a 3 Legislativně-technické změny související s novou úpravou slevy na manžela (nově v § 35bb), slevy na studenta a slevy za umístění dítěte. • § 35bb Toto ustanovení upravovalo do 31. 12. 2023 slevu za umístění dítěte, která byla od 1. 1. 2024 bez náhrady zrušena. Od 1. 1. 2024 ustanovení upravuje podmínky pro uplatnění slevy na manžela. • § 35c odst. 8 Zpřesnění, že na dítě, které uzavře manželství před dovršením věku 18 let, je možné za stanovených podmínek uplatnit buď slevu na manžela, nebo jen daňové zvýhodnění. Změna práva na daňovou úlevu z manžela na rodiče vyživovaného dítěte podle § 35c odst. 6 – nově platí podmínka, že toto vyživované dítě žije ve společně hospodařící domácnosti též s vyživovaným dítětem do věku 3 let. • § 35d odst. 1 a 2 Legislativně-technická změna související se zrušením slevy na studenta. • § 36 odst. 5 úvodní část ustanovení Legislativně-technická změna související se zvýšením sazby daně z příjmů právnických osob z 19 % na 21 %. • § 38 odst. 1 až 4, nové odst. 5 až 8 Nová úprava upravující přepočet mezi měnami z důvodu zavedení možnosti účtovat v cizí měně. Pro fyzické osoby, které nevedou účetnictví, je věcnou změnou, že nemohou pro účely daně z příjmů použít účetní kurz – viz § 38 odst. 1 písm. b). • nové § 38ba až § 38bc Nová úprava upravující přepočet mezi měnami z důvodu zavedení možnosti účtovat v cizí měně – § 38ba upravuje položky evidované v měně účetnictví, § 38bb přepočet kritérií v české měně a § 38bc měnu přenositelných daňových položek pro jejich uplatnění. • § 38d odst. 10 Zrušení institutu plátcových pokladen.	1. 1. 2024

Změny související s možností účtovat v cizí měně

Z důvodu možnosti účtovat v cizí měně je přepracován přepočít mezi měnami v § 38. V odst. 1 písm. a) je pro účetní jednotky účtující v Kč stanoveno, že se pro přepočít zahraniční měny na Kč použije účetní kurz. Odstavec 2 písm. b) upravuje pro účetní jednotky přepočít položek, o kterých se neúčtuje (např. se může jednat o bezúplatný příjem, o kterém se neúčtuje) – tyto položky se přepočítou tzv. kurzem pro přepočít daně platným pro poslední den daného zdaňovacího období a tímto kurzem pro přepočít daně je kurz ČNB.

Pro fyzické osoby, které nevedou účetnictví, přináší nová úprava přepočítu podle § 38 odst. 1 písm. b) tu věcnou změnou, že nemohou pro účely daně z příjmů použít účetní kurz – buď musí použít kurz ČNB k datu vzniku příjmu, resp. výdaje, anebo jednotný kurz.

Pro účetní jednotky, které budou od 1. 1. 2024 vést účetnictví např. v eurech:

- podle § 38ba odst. 1 upravujícího evidenci položek v měně účetnictví platí, že např. daňové odpisy a daňové zůstatkové ceny evidují v eurech,
- podle § 38ba odst. 2 upravujícího přepočít platí, že např. daňové odpisy a daňové zůstatkové ceny evidované k 31. 12. 2023 v Kč se přepočítou na eura obecným kurzem podle účetnictví k 31. 12. 2023,
- podle § 38bb platí, že např. kritérium vstupní ceny ve výši 80 000 Kč pro posouzení majetku jako hmotného majetku podle § 26 přepočítou na eura kurzem pro přepočít daně (tedy kurzem ČNB) k 31. 12. 2023.

Možnost vyloučit ze základu daně nerealizované kurzové rozdíly

U účetních jednotek se při stanovení základu daně obecně nadále vychází z výsledku hospodaření zjištěného z účetnictví, a tudíž i ovlivněného zaúčtováním kurzových rozdílů včetně tzv. nerealizovaných kurzových rozdílů.

Od 1. 1. 2024 je možné tzv. nerealizované kurzové rozdíly (tedy jak nerealizované kurzové zisky, tak nerealizované ztráty) při stanovení základu daně podle § 23i nezohlednit. Podmínkou pro vyloučení nerealizovaných kurzových rozdílů je to, že poplatník je v období vylučování kurzových rozdílů – a to je ovlivněno přístupem poplatníka (účetní jednotky).

Vylučování nerealizovaných kurzových rozdílů není automatické a je na účetní jednotce, zda do období vylučování kurzových rozdílů dobrovolně vstoupí – pokud tak neučiní, nerealizované kurzové rozdíly nadále budou ovlivňovat základ daně z příjmů. Vstup do období vylučování kurzových rozdílů je podmíněn podáním oznámení podle § 23j, a to do 3 měsíců od prvního dne daného zdaňovacího období (v případě kalendářního roku tedy do 2. 4.) – oznámení o vstupu do režimu vylučování kurzových rozdílů podané po lhůtě je neúčinné a lhůtu nelze navrátit v předešlý stav, tedy pokud poplatník nepodá oznámení v dané lhůtě, nemůže už žádným způsobem do režimu vylučování kurzových rozdílů vstoupit (viz § 23j odst. 2).

Produkty spoření na stáří

Daňová podpora penzijního spoření (připojištění) a soukromého životního pojištění je od 1. 1. 2024 doplněna o další produkt spoření na stáří, kterým je dlouhodobý investiční produkt. Nově je také formou možnosti daňového odpočtu daňově podporováno pojištění dlouhodobé péče podle § 15c.

Pro daňovou podporu produktů na stáří vymezených v § 15a platí podmínky uvedené v § 15b, např. se jedná o podmínku uzavření smlouvy na dobu alespoň do dovršení věku poplatníka 60 let a trvání smlouvy nejméně 120 měsíců (10 let). Pro smlouvy o penzijním spoření (připojištění) a soukromém životním pojištění uzavřené do 31. 12. 2023 nadále platí podmínka trvání smlouvy alespoň 60 měsíců (5 let).

Koncepční změnou odpočtu podle § 15 odst. 6 je, že maximální částka odpočtu je kumulativní pro všechny produkty dohromady a činí 48 000 Kč.

Pro smlouvy o penzijním spoření uzavřené od 1. 1. 2024 platí nový postup při jejich předčasném ukončení, pokud se jedná o zdanění příspěvků zaměstnavatele. Tyto příspěvky zaměstnavatele si bude muset zaměstnanec při předčasném ukončení dodat sám jako příjem podle § 6. Z tohoto důvodu se od roku 2024 na potvrzení zaměstnavatele o zdanitelných příjmech budou uvádět nejen příspěvky zaměstnavatele na soukromé životní pojištění, ale i na doplňkové penzijní spoření a na dlouhodobý investiční produkt či na pojištění dlouhodobé péče. Pro smlouvy o penzijním spoření (připojištění) uzavřené do 31. 12. 2023 zůstává starý režim a při jejich předčasném ukončení podléhají příspěvky zaměstnavatele srážkové daní a zaměstnavatel je nadále nebude uvádět na potvrzení o zdanitelných příjmech.

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů,

ve znění zákona č. 35/1993 Sb., č. 96/1993 Sb., č. 157/1993 Sb., č. 196/1993 Sb., č. 323/1993 Sb., č. 42/1994 Sb., č. 85/1994 Sb., č. 114/1994 Sb., č. 259/1994 Sb., č. 32/1995 Sb., č. 87/1995 Sb., č. 118/1995 Sb., č. 149/1995 Sb., č. 248/1995 Sb., č. 316/1996 Sb., č. 18/1997 Sb., č. 151/1997 Sb., č. 209/1997 Sb., č. 210/1997 Sb., č. 227/1997 Sb., č. 111/1998 Sb., č. 149/1998 Sb., č. 168/1998 Sb., č. 333/1998 Sb., č. 63/1999 Sb., č. 129/1999 Sb., č. 144/1999 Sb., č. 170/1999 Sb., č. 225/1999 Sb., nálezu Ústavního soudu č. 3/2000 Sb., zákona č. 17/2000 Sb., č. 27/2000 Sb., č. 72/2000 Sb., č. 100/2000 Sb., č. 103/2000 Sb., č. 121/2000 Sb., č. 132/2000 Sb., č. 241/2000 Sb., č. 340/2000 Sb., č. 492/2000 Sb., č. 117/2001 Sb., č. 120/2001 Sb., č. 239/2001 Sb., č. 453/2001 Sb., č. 483/2001 Sb., č. 50/2002 Sb., č. 128/2002 Sb., nálezu Ústavního soudu č. 145/2002 Sb., zákona č. 198/2002 Sb., č. 210/2002 Sb., č. 260/2002 Sb., č. 308/2002 Sb., č. 575/2002 Sb., č. 162/2003 Sb., č. 362/2003 Sb., č. 438/2003 Sb., č. 19/2004 Sb., č. 47/2004 Sb., č. 49/2004 Sb., č. 257/2004 Sb., č. 280/2004 Sb., č. 359/2004 Sb., č. 360/2004 Sb., č. 436/2004 Sb., č. 562/2004 Sb., č. 628/2004 Sb., č. 669/2004 Sb., č. 676/2004 Sb., č. 179/2005 Sb., č. 217/2005 Sb., č. 342/2005 Sb., č. 357/2005 Sb., č. 441/2005 Sb., č. 530/2005 Sb., č. 545/2005 Sb., č. 552/2005 Sb., č. 56/2006 Sb., č. 57/2006 Sb., č. 109/2006 Sb., č. 112/2006 Sb., č. 179/2006 Sb., č. 189/2006 Sb., č. 203/2006 Sb., č. 223/2006 Sb., č. 245/2006 Sb., č. 264/2006 Sb., č. 29/2007 Sb., č. 67/2007 Sb., č. 159/2007 Sb., č. 261/2007 Sb., č. 296/2007 Sb., č. 362/2007 Sb., č. 126/2008 Sb., č. 306/2008 Sb., č. 482/2008 Sb., č. 2/2009 Sb., č. 87/2009 Sb., č. 216/2009 Sb., č. 221/2009 Sb., č. 227/2009 Sb., č. 281/2009 Sb., č. 289/2009 Sb., č. 303/2009 Sb., č. 304/2009 Sb., č. 326/2009 Sb., č. 362/2009 Sb., č. 199/2010 Sb., č. 346/2010 Sb., č. 348/2010 Sb., č. 73/2011 Sb., nálezu Ústavního soudu č. 119/2011 Sb., č. 188/2011 Sb., č. 329/2011 Sb., č. 353/2011 Sb., č. 355/2011 Sb., č. 370/2011 Sb., č. 375/2011 Sb., č. 420/2011 Sb., č. 428/2011 Sb., č. 458/2011 Sb., č. 466/2011 Sb., č. 470/2011 Sb., č. 192/2012 Sb., č. 399/2012 Sb., č. 401/2012 Sb., č. 403/2012 Sb., č. 428/2012 Sb., č. 500/2012 Sb., č. 503/2012 Sb., č. 44/2013 Sb., č. 80/2013 Sb., č. 241/2013 Sb., č. 105/2013 Sb., č. 160/2013 Sb., č. 215/2013 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., nálezu Ústavního soudu č. 162/2014 Sb., zákona č. 247/2014 Sb., č. 267/2014 Sb., č. 332/2014 Sb., č. 84/2015 Sb., č. 127/2015 Sb., č. 221/2015 Sb., č. 375/2015 Sb., č. 377/2015 Sb., č. 47/2016 Sb., č. 105/2016 Sb., č. 113/2016 Sb., č. 125/2016 Sb., č. 148/2016 Sb., č. 188/2016 Sb., nálezu Ústavního soudu č. 271/2016 Sb., zákona č. 321/2016 Sb., č. 454/2016 Sb., č. 170/2017 Sb., č. 200/2017 Sb., č. 225/2017 Sb., č. 246/2017 Sb., č. 254/2017 Sb., č. 293/2017 Sb., č. 92/2018 Sb., č. 174/2018 Sb., č. 306/2018 Sb., č. 32/2019 Sb., č. 80/2019 Sb., č. 125/2019 Sb., nálezu Ústavního soudu č. 303/2019 Sb., zákona č. 364/2019 Sb., č. 299/2020 Sb., č. 343/2020 Sb., č. 386/2020 Sb., č. 450/2020 Sb., č. 540/2020 Sb., č. 543/2020 Sb., č. 588/2020 Sb., č. 609/2020 Sb., č. 39/2021 Sb., č. 251/2021 Sb., č. 285/2021 Sb., **č. 284/2021 Sb.**, č. 286/2021 Sb., č. 297/2021 Sb., č. 324/2021 Sb., č. 329/2021 Sb., č. 353/2021 Sb., č. 142/2022 Sb., č. 244/2022 Sb., č. 366/2022 Sb., **č. 432/2022 Sb.**, č. 458/2022 Sb., č. 281/2023 Sb., č. 285/2023 Sb., **č. 349/2023 Sb.**¹⁾, a zákona č. 462/2023 Sb.

¹⁾ Red. pozn.: Zákon č. 349/2023 Sb. nabyl účinnosti dnem 1. ledna 2024, s výjimkou čl. XV bodů 8, 29 a 32, které nabývají účinnosti dnem 1. ledna 2025, tyto změny jsou okomentovány redakčními poznámkami.

Česká národní rada se usnesla na tomto zákoně:

§ 1

Tento zákon zapracovává příslušné předpisy Evropské unie¹³⁷⁾ a upravuje

- a) daň z příjmů fyzických osob,
- b) daň z příjmů právnických osob.

ČÁST PRVNÍ

Daň z příjmů fyzických osob

§ 2

Poplatníci daně z příjmů fyzických osob

(1) Poplatníky daně z příjmů fyzických osob jsou fyzické osoby. Poplatníci jsou daňovými rezidenty České republiky, nebo daňovými nerezidenty.

(2) Poplatníci jsou daňovými rezidenty České republiky, pokud mají na území České republiky bydliště nebo se zde obvykle zdržují. Daňoví rezidenti České republiky mají daňovou povinnost, která se vztahuje jak na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky, tak i na příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí.

(3) Poplatníci jsou daňovými nerezidenty, pokud nejsou uvedeni v odstavci 2 nebo to o nich stanoví mezinárodní smlouvy. Daňoví nerezidenti mají daňovou povinnost, která se vztahuje jen na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky (§ 22). Poplatníci, kteří se na území České republiky zdržují pouze za účelem studia nebo léčení, jsou daňovými nerezidenty a mají daňovou povinnost, která se vztahuje pouze na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky, i v případě, že se na území České republiky obvykle zdržují.

(4) Poplatníky obvykle se zdržujícími na území České republiky jsou ti, kteří zde pobývají alespoň 183 dnů v příslušném kalendářním roce, a to souvisle nebo v několika obdobích; do doby 183 dnů se započítává každý započatý den pobytu. Bydlištěm na území České republiky se pro účely tohoto zákona rozumí místo, kde má poplatník stálý byt za okolností, z nichž lze usuzovat na jeho úmysl trvale se v tomto bytě zdržovat.

§ 2a

Poplatník v paušálním režimu

(1) Poplatníkem v paušálním režimu je od prvního dne rozhodného zdaňovacího období poplatník daně z příjmů fyzických osob, který

- a) k prvnímu dni rozhodného zdaňovacího období
 - 1. je osobou samostatně výdělečně činnou podle zákona upravujícího důchodové pojištění, na kterou se vztahují právní předpisy upravující důchodové pojištění,
 - 2. je osobou samostatně výdělečně činnou podle zákona upravujícího veřejné zdravotní pojištění, na kterou se vztahují právní předpisy upravující veřejné zdravotní pojištění a která není vyňata z povinnosti platit pojistné na veřejné zdravotní pojištění z důvodu dlouhodobého pobytu v cizině,
 - 3. není plátcem daně z přidané hodnoty a nemá registrační povinnost k dani z přidané hodnoty, s výjimkou registrační povinnosti identifikované osoby,
 - 4. není společníkem veřejné obchodní společnosti ani komplementářem komanditní společnosti a
 - 5. není dlužníkem, vůči němuž bylo zahájeno insolvenční řízení,
 - b) ve zdaňovacím období bezprostředně předcházejícím rozhodnému zdaňovacímu období nepřesáhl rozhodné příjmy pro zvolené pásmo paušálního režimu,
 - c) k prvnímu dni rozhodného zdaňovacího období nevykonává činnost, ze které plynou příjmy ze závislé činnosti, s výjimkou příjmů, z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně, a
 - d) podá správci daně oznámení o vstupu do paušálního režimu, ve kterém si zvolí pásmo paušálního režimu, a nejpozději v poslední den lhůty pro podání oznámení o vstupu do paušálního režimu učinil oznámení o zahájení samostatně výdělečně činnosti podle zákona upravujícího organizaci a provádění sociálního zabezpečení a oznámení o zahájení samostatně výdělečně činnosti podle zákona upravujícího veřejné zdravotní pojištění; tato lhůta je zachována, je-li nejpozději v poslední den této lhůty učiněno podání obsahující údaje požadované v příslušném oznámení správci daně společně s oznámením o vstupu do paušálního režimu nebo živnostenskému úřadu společně s ohlášením živnosti nebo žádostí o koncesi.
- (2) Poplatník daně z příjmů fyzických osob, který zahajuje činnost, ze které plynou příjmy ze samostatné činnosti, je poplatníkem

§ 16

Sazba a výpočet daně pro základ daně

- (1) Sazba daně činí
- 15 % pro část základu daně do **36násobku** průměrné mzdy a
 - 23 % pro část základu daně přesahující **36násobek** průměrné mzdy.
- (2) Daň se vypočte ze základu daně sníženého o nezdanitelné části základu daně a o odčitatelné položky od základu daně a zaokrouhleného na celá sta Kč dolů, a to jako součet součinů příslušné části takového základu daně a sazby pro tuto část základu daně.

§ 16a

Sazba a výpočet daně pro samostatný základ daně

- (1) Sazba daně pro samostatný základ daně činí 15 %.
- (2) Daň se vypočte jako součin samostatného základu daně zaokrouhleného na celá sta Kč dolů a sazby daně pro tento základ daně.

§ 16ab

Výpočet daně

- (1) Daň poplatníka se vypočte jako součet daně podle § 16 snížené o slevy na dani a daně podle § 16a.
- (2) Pokud je daňový bonus podle § 35c odst. 3 vyšší nebo roven dani podle § 16a, snižší se o tuto daň daňový bonus a daň poplatníka se rovná nule.
- (3) Pokud je daňový bonus podle § 35c odst. 3 nižší než daň podle § 16a, daňový bonus je roven nule a daň poplatníka se rovná dani podle § 16a snížené o daňový bonus podle § 35c odst. 3.

§ 16b

Zdaňovací období

Zdaňovacím obdobím daně z příjmů fyzických osob je kalendářní rok.

ČÁST DRUHÁ

Daň z příjmů právnických osob

§ 17

Poplatníci daně z příjmů právnických osob

- (1) Poplatníkem daně z příjmů právnických osob je
- právnická osoba,
 - organizační složka státu,
 - podílový fond podle zákona upravujícího investiční společnosti a investiční fondy,
 - podfond akciové společnosti s proměnným základním kapitálem podle zákona upravujícího investiční společnosti a investiční fondy,
 - fond penzijní společnosti, kterým se pro účely tohoto zákona rozumí fond obhospodařovaný penzijní společností podle zákona upravujícího doplňkové penzijní spoření,
 - svěřenský fond podle občanského zákoníku,
 - jednotka, která je podle právního řádu státu, podle kterého je založena nebo zřízena, poplatníkem,
 - fond ve správě Garančního systému finančního trhu podle zákona upravujícího ozdravné postupy a řešení krize na finančním trhu.
- (2) Poplatníci jsou daňovými rezidenty České republiky, nebo daňovými nerezidenty.
- (3) Poplatníci jsou daňovými rezidenty České republiky, pokud mají na území České republiky své sídlo nebo místo svého vedení, kterým se rozumí adresa místa, ze kterého je poplatník řízen (dále jen „sídlo“). Daňoví rezidenti České republiky mají daňovou povinnost, která se vztahuje jak na příjmy plynoucí ze zdroje na území České republiky, tak i na příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí. Pokud je poplatník, který není právnickou osobou, založen nebo zřízen podle právních předpisů České republiky, má se za to, že má na území České republiky sídlo.
- (4) Poplatníci jsou daňovými nerezidenty, pokud nemají na území České republiky své sídlo nebo to o nich stanoví mezinárodní smlouvy. Daňoví nerezidenti mají daňovou povinnost, která se vztahuje pouze na příjmy ze zdrojů na území České republiky.

§ 17a

Veřejně prospěšný poplatník

- (1) Veřejně prospěšným poplatníkem je poplatník, který v souladu se svým zakladatelským právním jednáním, statutem, stanovami, zákonem nebo rozhodnutím orgánu veřejné moci jako svou hlavní činnost vykonává činnost, která není podnikáním.

(2) Veřejně prospěšným poplatníkem není

- obchodní korporace,
- Česká televize, Český rozhlas a Česká tisková kancelář,
- profesní komora nebo poplatník založený za účelem ochrany a hájení podnikatelských zájmů svých členů, u nichž nejsou členské příspěvky osvobozeny od daně, s výjimkou organizace zaměstnavatelů,
- zdravotní pojišťovna,
- společenství vlastníků jednotek a
- rodinná fundace, kterou se pro účely tohoto zákona rozumí nadace nebo nadační fond,
 - které podle svého zakladatelského jednání slouží k podpoře zakladatele nebo osob blízkých zakladateli, nebo
 - jejichž činnost směřuje k podpoře zakladatele nebo osob blízkých zakladateli.

§ 17b

Základní investiční fond

- (1) Základním investičním fondem se pro účely tohoto zákona rozumí
- investiční fond podle zákona upravujícího investiční společnosti a investiční fondy, jehož akcie jsou přijaty k obchodování na evropském regulovaném trhu, pokud
 - žádný poplatník daně z příjmů právnických osob s výjimkou Světové banky, Mezinárodního měnového fondu, Evropské investiční banky, jiné mezinárodní finanční organizace, státu, centrální banky nebo právnické osoby jím ovládané nemá podíl na základním kapitálu tohoto investičního fondu 10 % nebo více; podíly spojených osob, které jsou poplatníky daně z příjmů právnických osob, se pro tyto účely splnění této podmínky považují za podíly jednoho poplatníka; tato podmínka se považuje za splněnou i v případě, kdy je překročena povolená výše podílu na základním kapitálu po dobu kratší než polovina zdaňovacího období nebo období, za které se podává daňové přiznání, nebo po dobu kratší než 6 měsíců, je-li zdaňovací období delší než 12 měsíců, a
 - neprovozuje živnostenské podnikání za podmínek stanovených živnostenským zákonem¹³⁹⁾,
 - podílový fond podle zákona upravujícího investiční společnosti a investiční fondy,
 - investiční fond a podfond akciové společnosti s proměnným základním kapitálem podle zákona upravujícího investiční společnosti a investiční fondy investující v souladu se svým statutem více než 90 % hodnoty svého majetku do
 - investičních cenných papírů,
 - cenných papírů vydaných investičním fondem nebo zahraničním investičním fondem,
 - účástí v kapitálových obchodních společnostech,
 - nástrojů peněžního trhu,
 - finančních derivátů podle zákona upravujícího investiční společnosti a investiční fondy,
 - práv vyplývajících ze zápisu věcí uvedených v bodech 1 až 5 v evidenci a umožňujících oprávněnému přímo nebo nepřímo nakládat s touto hodnotou alespoň obdobným způsobem jako oprávněný držitel,
 - pohledávek na výplatu peněžních prostředků z účtu,
 - úvěrů a zápůjček poskytnutých investičním fondem,
 - zahraniční investiční fond srovnatelný s fondem uvedeným v písmenech a) až c) pokud
 - je jeho domovským státem podle zákona upravujícího investiční společnosti a investiční fondy členský stát Evropské unie nebo stát tvořící Evropský hospodářský prostor,
 - prokáže, že je obhospodařován na základě oprávnění srovnatelného s oprávněním k obhospodařování investičního fondu vydávaného Českou národní bankou a obhospodařovatel podléhá dohledu srovnatelnému s dohledem České národní banky,
 - má statut nebo dokument srovnatelný se statutem, ze kterého lze zjistit, že se jedná o zahraniční fond srovnatelný s fondem uvedeným v písmenech a) až c), a
 - prokáže, že se podle práva jeho domovského státu jeho příjmy ani z části nepřičítají jiným osobám.

Zákon o opatřeních v oblasti daní v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace – přehled změn

Novela provedená předpisem	Mění	Účinnost
Zákon č. 349/2023 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů	• § 1 odst. 1 <i>Limit 30 % základu daně pro odpočet darů od základu daně z příjmů fyzických osob podle § 15 odst. 1 zákona o daních z příjmů se použije i pro zdaňovací období roku 2023.</i> • § 1 odst. 2 <i>Limit 30 % základu daně pro odpočet darů od základu daně z příjmů právnických osob podle § 20 odst. 1 zákona o daních z příjmů se použije i pro zdaňovací období skončená do 29. 2. 2024. V případě kalendářního roku tedy pro zdaňovací období roku 2023, v případě hospodářského roku např. i pro hospodářský rok září 2022 až srpen 2023 nebo březen 2023 až únor 2024.</i> • § 1 odst. 3 <i>Od základu daně z příjmů fyzických, resp. právnických, osob lze odečíst i dary poskytnuté v roce 2023 za účelem podpory obranného úsilí Ukrajiny nebo poskytnuté subjektům usazeným na Ukrajině.</i> • § 1 odst. 4 <i>Dary poskytnuté v roce 2023 může podle § 15 odst. 7 zákona o daních z příjmů odečítat i daňový rezident Ukrajiny.</i> • § 1 odst. 6 <i>Zaměstnanec může za rok 2023 uplatnit odpočet daru poskytnutého Ukrajině prostřednictvím ukrajinského velvyslanectví, aniž by mu vznikla povinnost podat daňové přiznání – může jej tedy uplatnit u svého zaměstnavatele v rámci ročního zúčtování záloh a daňového zvýhodnění.</i> • § 2 odst. 1 <i>Osvobození od daně pro poskytnutí ubytování zaměstnanců s rodinnými příslušníky, kteří opustili Ukrajinu v souvislosti s ozbrojeným konfliktem, se použije i pro zdaňovací období roku 2023.</i> • § 3 odst. 1 <i>Pokud byl dar v roce 2023 poskytnut přímo osobám usazeným na Ukrajině, lze jej uplatnit jako daňový náklad. V tom případě jej již nelze uplatnit jako položku odčitatelnou od základu daně.</i> • § 3a <i>Legislativně-technická úprava reagující na novou úpravu slevy na manžela v zákoně o daních z příjmů od 1. 1. 2024.</i>	1. 1. 2024

Zákon č. 128/2022 Sb. především upravuje odečet darů od základu daně z příjmů fyzických, resp. právnických, osob, a to hlavně v otázce maximální částky odpočtu (30 % základu daně namísto 15 % základu daně u fyzických osob podle § 15 odst. 1 zákona o daních z příjmů, resp. 10 % základu daně u právnických osob, podle § 20 odst. 8 zákona o daních z příjmů), a v otázce účelu daru (dar může být určen např. i na obranné úsilí Ukrajiny).

Odpočet darů je řešen v § 1 zákona, který byl původně přijat pro dary poskytnuté v roce 2022 a pro jejich odpočet za zdaňovací období roku 2022, resp. za zdaňovací období skončené do 28. 2. 2023. Zákonem č. 349/2023 Sb. bylo použito § 1 rozšířeno i na dary poskytnuté v roce 2023, které mohou být uplatněny i za zdaňovací období roku 2023, resp. za zdaňovací období skončené do 29. 2. 2024.

Z hlediska odpočtu darů od základu daně se tedy za zdaňovací období roku 2023, resp. za zdaňovací období skončené do 29. 2. 2024, postupuje úplně stejně, jak se postupovalo za zdaňovací období roku 2022, resp. za zdaňovací období skončené od 1. 3. 2022 do 28. 2. 2023; pokud se jedná o dary na účely obranného úsilí Ukrajiny či osobám usazeným na Ukrajině, tak musely být dary poskytnuty od 1. 1. do 31. 12. 2023. Poskytla-li např. právnická osoba s hospodářským rokem únor 2023 až leden 2024 dary ve smyslu § 20 odst. 8 zákona o daních z příjmů, může si hodnotu těchto darů odečíst od základu daně až do výše 30 % základu daně a není podstatné, zda byl dar poskytnut v roce 2023 nebo v lednu 2024. Pokud by však poskytla dar např. na obranné úsilí Ukrajiny až v lednu 2024, pak by si jej odečíst nemohla.

Zákon č. 128/2022 Sb. však upravuje i jiné otázky – podle § 2 je v důsledku jeho novelizace provedené zákonem č. 349/2023 Sb. zpětně pro celý rok 2023 osvobozena hodnota ubytování poskytnutého zaměstnavatelem zaměstnanci a jeho rodinnému příslušníkovi s bydlištěm na území Ukrajiny z důvodu, že tento rodinný příslušník opustil Ukrajinu v souvislosti s ozbrojeným konfliktem. Pro rok 2024 toto osvobození nepatří – není však vyloučeno, že bude během roku 2024 zpětně přijato.

Podle § 3a zákona se do vlastního příjmu druhého z manželů pro účely uplatnění slevy na manžela (limit příjmů 68 000 Kč) nezahrnuje příspěvek na solidární domácnost. To platí i pro rok 2024 – novelizace tohoto ustanovení provedená zákonem č. 349/2023 Sb. pouze legislativně-technicky reagovala na to, že sleva na manžela již není v roce 2024 upravena jen v § 35ba odst. 1 písm. b), ale především v § 35bb zákona o daních z příjmů.

Zákon o dani z přidané hodnoty – přehled změn

Novela provedená předpisem	Mění	Účinnost
Zákon č. 284/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím stavebního zákona	• § 48 odst. 2 písm. a) a b), § 48 odst. 5 písm. a) a b) <i>Definice bytového a rodinného domu pro účely posouzení staveb jakožto staveb pro bydlení, resp. staveb pro sociální bydlení, se již neodkazuje na vymezení těchto staveb katastrálními předpisy, ale nově se odkazuje na stavební předpisy.</i> • § 48 odst. 4 <i>Definice obytného prostoru nadále zahrnuje i byt; tato definice byla upravena tak, aby zahrnovala i definici bytu podle stavebních předpisů.</i> • § 56 odst. 2 písm. b) • § 56 odst. 3 písm. a) bod 1 • § 56 odst. 3 písm. a) bod 2 • § 56 odst. 3 písm. b) • § 56 odst. 3 písm. b) bod 2 <i>Úprava osvobozeného dodání vybrané nemovité věci reaguje na novou úpravu povolovacích institutů podle nového stavebního zákona – např. kolaudační souhlas podle starého stavebního zákona se považuje za kolaudační rozhodnutí podle nového stavebního zákona.</i> • § 56a odst. 3 písm. a) <i>Vymezení rodinného domu pro účely posouzení osvobození jeho pronájmu se již neodkazuje na vymezení těchto staveb katastrálními předpisy, ale nově se odkazuje na stavební předpisy.</i> • Poznámka č. 39 • Přechodná ustanovení <i>Přijaté přechodné ustanovení nemá praktické využití.</i>	1. 1. 2024
Zákon č. 363/2021 Sb., kterým se mění zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony	• § 48 odst. 5 písm. h) <i>Z okruhu staveb pro sociální bydlení dochází k vypuštění dětských domovů – tato změna souvisí se zásadním omezením „kojeneckých ústavů“ podle § 43 a § 44 zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách, ve znění pozdějších předpisů, od roku 2025.</i>	1. 1. 2025
Zákon č. 432/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony	• § 4 odst. 4 písm. f) • Poznámka č. 4 • § 80 odst. 7 <i>Legislativně-technická změna související se změnami v registraci vozidel od 1. 1. 2024, konkrétně s nahradou technického průkazu osvědčením o registraci vozidla.</i>	1. 1. 2024
Zákon č. 251/2023 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o veřejných dražbách	• § 21 odst. 1 písm. a) <i>Legislativně-technická změna související s vypuštěním zvláštní úpravy dne uskutečnění zdanitelného plnění při vydražení zboží ve veřejné dražbě podle písm. b) (viz níže).</i> • § 21 odst. 1 písm. b) <i>Den uskutečnění zdanitelného plnění pro vydražení zboží ve veřejné dražbě již není speciálně upraven – použije se obecná úprava uskutečnění zdanitelného plnění jako převodu práva nakládat se zbožím jako vlastník, popř. speciální úprava pro dodání nemovité věci podle § 21 odst. 2 téhož zákona.</i> • Poznámka č. 16 • Přechodné ustanovení	1. 1. 2025
Zákon č. 285/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony	• § 42 odst. 2 • § 42 odst. 3 písm. b), c), e) a f), odst. 8 a 9 • § 45 odst. 3 • § 46 odst. 5 písm. d) až g) • § 110zm odst. 1 • Přechodné ustanovení <i>Do zákona o DPH je promítnuta právní úprava preventivní restrukturalizace podle nově přijatého zákona č. 284/2023 Sb., o preventivní restrukturalizaci, konkrétně se jedná o možnost opravy základu daně v případě, kdy pohledávka týkající se příslušného zdanitelného plnění byla zahrnuta do restrukturalizačního plánu podle zákona o preventivní restrukturalizaci.</i>	23. 9. 2023
Zákon č. 349/2023 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů	• Poznámka č. 1 <i>Do výčtu předpisů EU, které zapracovává zákon o DPH, byla doplněna směrnice Rady (EU) 2022/542 ze dne 5. 4. 2022, kterou se mění směrnice 2006/112/ES a (EU) 2020/285, pokud jde o sazby daně z přidané hodnoty – tato směrnice od roku 2025 neumožňuje uplatňovat sníženou sazbu daně u dodání palivového dřeva, což Česká republika zapracovala již od 1. 1. 2024.</i>	1. 1. 2024

(2) Daňové povinnosti podle odstavce 1 vzniklé ode dne skončení řízení o pozůstalosti zprostředkovatele, nebo ode dne zániku zprostředkovatele plní osoba, která uskutečnila vybraná plnění podle odstavce 1, s výjimkou daňových povinností zprostředkovatele, který je právníckou osobou s právním nástupcem; tyto povinnosti plní právní nástupce.

Díl 4

Evidence o přeshraničních platbách a jejich příjemcích

§ 110zz

Vymezení základních pojmů

Pro účely evidence o přeshraničních platbách a jejich příjemcích se rozumí

- a) poskytovatelem evidované platební služby osoba oprávněná podle zákona upravujícího platební styk poskytovat evidovanou platební službu s výjimkou České národní banky,
- b) evidovanou platební službou platební služba s výjimkou služby
 1. umožňující vložení hotovosti na platební účet vedený poskytovatelem platební služby,
 2. umožňující výběr hotovosti z platebního účtu vedeného poskytovatelem platební služby,
 3. nepřímého dání platebního příkazu,
 4. informování o platebním účtu,
- c) platbou platební transakce podle zákona upravujícího platební styk, je-li prováděna v rámci evidované platební služby,
- d) přeshraniční platbou platba, pokud je státem usazení příkazce členský stát a státem usazení příjemce odlišný členský stát nebo třetí země,
- e) příkazcem plátce podle zákona upravujícího platební styk,
- f) příjemcem příjemce podle zákona upravujícího platební styk,
- g) platebním účtem platební účet podle zákona upravujícího platební styk,
- h) identifikátorem IBAN identifikátor IBAN podle nařízení Evropského parlamentu a Rady stanovujícího technické a obchodní požadavky pro úhrady a inkasa v eurech⁷⁷⁾,
- i) kódem BIC kód BIC podle nařízení Evropského parlamentu a Rady stanovujícího technické a obchodní požadavky pro úhrady a inkasa v eurech⁷⁷⁾.

§ 110zza

Stát usazení

(1) Státem usazení příkazce nebo příjemce je pro účely evidence o přeshraničních platbách a jejich příjemcích stát odpovídající

- a) identifikátoru IBAN platebního účtu příkazce nebo příjemce nebo jinému identifikátoru, který jednoznačně označuje příkazce nebo příjemce a jejich stát usazení, nebo
- b) kódu BIC nebo jinému obdobnému identifikačnímu kódu jednoznačně označujícímu poskytovatele evidované platební služby nebo obdobného poskytovatele podle právních předpisů jiného státu, který jedná jménem příkazce nebo příjemce, a jeho stát usazení, neexistuje-li identifikátor podle písmene a).

(2) Státem usazení poskytovatele evidované platební služby nebo obdobného poskytovatele podle právních předpisů jiného státu je pro účely evidence o přeshraničních platbách a jejich příjemcích stát odpovídající kódu BIC nebo jinému obdobnému identifikačnímu kódu jednoznačně označujícímu tohoto poskytovatele a jeho stát usazení.

§ 110zzb

Stát poskytnutí služby

Pro účely evidence o přeshraničních platbách a jejich příjemcích se v případě určení státu, ve kterém je poskytnuta evidovaná platební služba, ustanovení upravující stanovení místa plnění nepoužijí.

§ 110zzc

Povinnost vést evidenci

(1) Poskytovatel evidované platební služby je povinen vést evidenci o přeshraničních platbách a jejich příjemcích, pokud

- a) poskytne v tuzemsku v průběhu kalendářního čtvrtletí evidovanou platební službu odpovídající více než 25 přeshraničním platbám pro stejného příjemce a

b) alespoň jedna z plateb podle písmene a) splňuje podmínky pro vedení v evidenci o přeshraničních platbách a jejich příjemcích podle § 110zzd.

(2) Počet přeshraničních plateb pro stejného příjemce se určuje podle jednotlivých identifikátorů určujících stát usazení příjemce.

(3) V případě, že má poskytovatel evidované platební služby informace o tom, že má příjemce několik identifikátorů určujících jeho stát usazení, určí se počet přeshraničních plateb pro takového příjemce jako součet všech přeshraničních plateb s těmito identifikátory.

§ 110zzd

Předmět evidence

(1) Poskytovatel evidované platební služby příjemce vede v evidenci o přeshraničních platbách a jejich příjemcích údaje o přeshraniční platbě a jejím příjemci, pokud je evidovaná platební služba odpovídající této platbě poskytnuta v tuzemsku.

(2) Poskytovatel evidované platební služby příkazce vede v evidenci o přeshraničních platbách a jejich příjemcích údaje o přeshraniční platbě a jejím příjemci, pokud v případě této platby není státem usazení žádného poskytovatele evidované platební služby příjemce ani obdobného poskytovatele podle právních předpisů jiného členského státu členský stát.

§ 110zze

Údaje o přeshraničních platbách a jejich příjemcích

Údaji o přeshraniční platbě a jejím příjemci jsou

- a) kód BIC nebo jiný obdobný identifikační kód, který jednoznačně označuje poskytovatele evidované platební služby,
- b) jméno nebo obchodní firma příjemce, jak jsou uvedeny v záznamech poskytovatele evidované platební služby,
- c) daňové identifikační číslo nebo evidenční číslo příjemce pro účely daně z přidané hodnoty, jak je uvedeno v záznamech poskytovatele evidované platební služby,
- d) identifikátor IBAN nebo jiný obdobný identifikátor, není-li identifikátor IBAN k dispozici, který jednoznačně označuje příjemce a jeho stát usazení,
- e) kód BIC nebo jiný obdobný identifikační kód, který jednoznačně označuje poskytovatele evidované platební služby nebo obdobného poskytovatele podle právních předpisů jiného státu jednajícím jménem příjemce, a jeho stát usazení, pokud příjemce přijímá peněžní prostředky, aniž by měl platební účet,
- f) adresa příjemce, jak je uvedena v záznamech poskytovatele evidované platební služby, a
- g) údaje o přeshraničních platbách a údaje o vrácených platbách, které s těmito přeshraničními platbami souvisejí, a to
 1. datum a čas provedení přeshraniční platby nebo vrácené platby,
 2. částka a měna přeshraniční platby nebo vrácené platby,
 3. členský stát původu přeshraniční platby, kterou obdržel příjemce nebo která byla obdržena pro příjemce, nebo členský stát, do něhož se platba vrací, a informace použité k určení státu původu přeshraniční platby nebo státu určení vrácené platby podle státu usazení příkazce,
 4. další údaje, které jednoznačně označují přeshraniční platbu, a
 5. informace o tom, že k zahájení přeshraniční platby došlo v prostorách obchodníka.

§ 110zzf

Povinnost poskytovat údaje z evidence

(1) Poskytovatel evidované platební služby je povinen podat oznámení obsahující údaje z evidence o přeshraničních platbách a jejich příjemcích správci daně do konce kalendářního měsíce bezprostředně následujícího po skončení kalendářního čtvrtletí, kterého se tyto údaje týkají.

(2) Případně-li poslední den lhůty podle odstavce 1 na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty tento den.

(3) Pokud poskytovatel evidované platební služby zjistí, že v oznámení podle odstavce 1 uvedl nesprávné nebo neúplné údaje, je povinen do 5 pracovních dnů ode dne zjištění nesprávných nebo neúplných údajů podat správci daně následné oznámení, ve kterém tyto nedostatky napraví.

Novela provedená předpisem	Mění	Účinnost
Zákon č. 349/2023 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů (dále jen „konsolidační balíček“) (pokračování)	• Přejícná ustanovení (body 24 a 25) <i>Tato přechodná ustanovení řeší osoby, které mají v detenci tabák do vodní dýmky, který nebyl do konce února roku 2024 předmětem spotřební daně z tabákových výrobků (tabáku ke kouření), přičemž se již nachází na daňovém území České republiky. Zákon o spotřebních daních v takovém případě ukládá povinnost značení tabákovou nálepkou i tabáku do vodní dýmky (§ 114). Proto je těmto osobám přiznán právní statut držitele povolení k provozování daňového skladu (pro tabák do vodní dýmky) nebo držitele povolení pro opakované přijímání tabáku do vodní dýmky, a to po dobu 3 měsíců ode dne nabytí účinnosti této části konsolidačního balíčku, tj. od 1. 3. do 1. 6. 2024. Tyto osoby mají 3 měsíce čas na to, aby zlegalizovaly svůj právní statut podáním návrhu na vydání odpovídajícího povolení. Po dobu řízení o tomto návrhu se má za to (jedná se o právní fikci), že jsou tyto osoby držiteli povolení k provozování daňového skladu pro tabák do vodní dýmky nebo povolení pro opakované přijímání tabáku do vodní dýmky podle zákona o spotřebních daních ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti této části konsolidačního balíčku. Pokud tyto osoby ve lhůtě 3 měsíců ode dne nabytí účinnosti této části konsolidačního balíčku návrh na vydání povolení k provozování daňového skladu pro tabák do vodní dýmky nepodají, bude se na ně pohlížet jako na osoby, které nemohou přijímat a mít v detenci nezdaněný tabák do vodní dýmky, ani tabák do vodní dýmky neznačený tabákovou nálepkou. Obdobně se bude pohlížet i na osoby, které nepodají návrh na vydání povolení pro opakované přijímání tabáku do vodní dýmky.</i>	1. 3. 2024
	Změna (zvýšení) sazeb spotřební daně z lihu, tabákových výrobků, zahříváných tabákových výrobků, ostatních tabákových výrobků a výrobků souvisejících s tabákovými výrobky • § 70 odst. 1 <i>Sazba spotřební daně (35 500 Kč/hl etanolu) se zvyšuje na částku 39 100 Kč/hl etanolu. Zvyšuje se i sazba spotřební daně u lihu obsaženého v ovocných destilátech původem z pěstelského pálení. Původní sazba 17 800 Kč/hl etanolu se zvyšuje na částku 19 600 Kč/hl etanolu. Nová, zvýšená sazba spotřební daně se použije (projeví se) vždy až v okamžiku propuštění lihového výrobku ke spotřebě. Povinnost daň ve stanovené sazbě přiznat a zaplatit vzniká okamžikem uvedení vybraných výrobků do volného daňového oběhu na daňovém území České republiky (§ 9 odst. 1).</i> • Přejícná ustanovení (bod 7) <i>Přejícné ustanovení v tomto bodě pouze připomíná, že platí zásada použití té sazby spotřební daně z lihu, která byla platná a účinná v okamžiku uvedení lihu (lihového výrobku) do volného daňového oběhu.</i> • § 104 odst. 1 • § 130c odst. 1 • § 130k • § 130u <i>Konsolidační balíček upravuje (zvyšuje) v těchto předmětných ustanoveních sazby spotřební daně z tabákových výrobků, zahříváných tabákových výrobků, ostatních tabákových výrobků a výrobků souvisejících s tabákovými výrobky. Obdobně je zvýšena i sazba spotřební daně u surového tabáku.</i> • Přejícná ustanovení (bod 10) <i>Přejícné ustanovení v tomto bodě pouze připomíná, že platí zásada použití té sazby spotřební daně, která byla platná a účinná v okamžiku vzniku povinnosti tuto daň přiznat a zaplatit. Obdobný mechanismus platí i pro surový tabák, u něhož vzniká daňová povinnost.</i> • Přejícná ustanovení (body 27) <i>Jednotkové balení zahříváných tabákových výrobků určené k přímé spotřebě nakoupené za účelem dalšího prodeje s tabákovou nálepkou odpovídající „staré“ sazbě daně lze skladovat a prodávat jen do konce června 2025.</i> • Přejícné ustanovení (bod 32) <i>Toto přechodné ustanovení upravuje lhůty uvedené v § 122a (nárok na vrácení hodnoty tabákové nálepky) pro jednotkové balení zahříváných tabákových výrobků určené k přímé spotřebě.</i> Zajištění spotřební daně při zahájení dopravy • Přejícná ustanovení (bod 16) <i>Pokud je zahájena doprava lihu (lihových výrobků), ale i tabákových výrobků, zahříváných tabákových výrobků, ostatních tabákových výrobků a výrobků souvisejících s tabákovými výrobky před 1. 1. 2025, tedy přede dnem účinnosti této části konsolidačního balíčku, bude použité zajištění spotřební daně pro zahájení této dopravy považováno za zajištění daně poskytnuté v souladu s novelizovaným zákonem o spotřebních daních.</i>	1. 1. 2025
	• § 11 odst. 1 písm. e) až g) <i>K 1. 7. 2025 dochází v souladu s konsolidačním balíčkem ke změně názvu Celního úřadu pro hl. město Prahu. Nově bude název tohoto celního úřadu znít Celní úřad v Praze. Tato změna názvu celního úřadu je vyvolaná novým rozdělením míst působnosti orgánů Celní správy České republiky (viz změna zákona o Celní správě České republiky – část čtyřicátá sedmá konsolidačního balíčku).</i>	1. 7. 2025

§ 102

Základ daně z tabákových výrobků

(1) Základem daně pro procentní část daně u cigaret je cena pro konečného spotřebitele podle § 103.

(2) Základem daně pro pevnou část daně u cigaret je množství vyjádřené v kusech.

(3) Základem daně u doutníků a cigarillos je množství vyjádřené v kusech a u tabáku ke kouření množství vyjádřené v kilogramech.

§ 103

Cena pro konečného spotřebitele

(1) Cenou pro konečného spotřebitele se rozumí cena, která je stanovena cenovým rozhodnutím podle zákona o cenách⁶¹⁾ jako cena pro konečného spotřebitele jednotkového balení určeného k přímé spotřebě, nestanoví-li tento zákon jinak. Tato cena obsahuje i daň z přidané hodnoty.

(2) Výrobce, oprávněný příjemce nebo dovozce podá Celnímu úřadu pro Středočeský kraj (dále jen „pověřený správce daně“) návrh na stanovení ceny pro konečného spotřebitele. Výrobce nebo dovozce se sídlem, popřípadě místem pobytu v jiném státě, může k podání návrhu na stanovení ceny pro konečného spotřebitele pověřit osobu se sídlem, organizační složkou svého obchodního závodu, popřípadě místem pobytu na daňovém území České republiky, která je oprávněna dopravovat tabákové výrobky v režimu podmíněného osvobození od daně z jiného státu.

(3) Pro cigarety se stejným obchodním názvem a o stejném počtu kusů v jednotkovém balení musí být stanovena stejná cena pro konečného spotřebitele.

(4) Váženým cenovým průměrem se pro účely tohoto zákona rozumí vážený průměr cen cigaret pro konečného spotřebitele přepočtený na jeden kus, který stanoví Ministerstvo financí na základě výsledků inventur tabákových nálepek za předchozí kalendářní rok.

(5) Pro cigarety, které nejsou značeny tabákovými nálepkami, je cena pro konečného spotřebitele totožná s cenou stanovenou pro cigarety, které musí být značeny tabákovou nálepkou, se stejným obchodním názvem a o stejném počtu kusů v jednotkovém balení. Nelze-li určit cenu pro konečného spotřebitele podle věty první, je cenou pro konečného spotřebitele vážený cenový průměr.

(6) Vážený cenový průměr slouží k výpočtu výše sazeb daně z cigaret v souladu s právním předpisem Evropské unie^{61a)}.

(7) Cena pro konečného spotřebitele musí být uvedena na tabákové nálepce.

(8) Cigarety lze uvádět do volného daňového oběhu pouze s tabákovou nálepkou s uvedenou cenou pro konečného spotřebitele platnou od data účinnosti cenového rozhodnutí do posledního dne účinnosti tohoto cenového rozhodnutí.

§ 104

Sazby a výpočet daně z tabákových výrobků

(1)* Sazby daně jsou stanoveny takto:

Text	Sazba daně		
	Procentní část	Pevná část	Minimální
cigarety	30 %	1,97 Kč 2,17 Kč	celkem nejméně však 3,52 Kč/kus 4,22 Kč/kus
doutníky, cigarillos		2,29 Kč/kus 2,52 Kč/kus	
tabák ke kouření		3 000 Kč/kg 3 300 Kč/kg	

⁶¹⁾ Red. pozn.: Zákonem č. 349/2023 Sb. se od 1. 2. 2024 v § 104 odst. 1 provádí změny, které jsou označeny *rastrem* (nový text) či *přeškrtnutím* (zrušený text).

(1)* Sazby daně jsou stanoveny takto:

Text	Sazba daně			
	Druh	Procentní část	Pevná část	Minimální
cigarety		30 %	2,17 Kč	celkem nejméně však 4,22 Kč/kus
doutníky, cigarillos			2,25 Kč/kus	

Text	Sazba daně			
	Druh	Procentní část	Pevná část	Minimální
tabák ke kouření	základní sazba		3 300 Kč/kg	
	snížená sazba pro tabák do vodní dýmky		594 Kč/kg	

⁷⁾ Red. pozn.: Zákonem č. 349/2023 Sb. od 1. 3. 2024 § 104 odst. 1 nově zní.

(2) Výše daně u doutníků, cigarillos a tabáku ke kouření se vypočítá jako součin základu daně a pevné sazby daně, přičemž pro výpočet daně z tabáku ke kouření je rozhodující hmotnost tabáku ke kouření v okamžiku vzniku povinnosti daň přiznat a zaplatit.

(3) Výše daně u cigaret při použití pevné části a procentní části sazby daně se vypočítá jako součet následujících položek:

- součin procentní části sazby daně a ceny pro konečného spotřebitele těchto cigaret dělený stem,
- součin pevné části sazby daně a počtu kusů.

(4) Výše daně u cigaret při použití minimální sazby daně se vypočítá jako součin minimální sazby daně a počtu kusů.

(5) Tabákový provazec v délce do 80 mm včetně se považuje za 1 kus cigarety.

(6) Tabákový provazec delší než 80 mm, ne však delší než 110 mm, se považuje za 2 kusy cigaret. Tabákový provazec delší než 110 mm, ne však delší než 140 mm, se považuje za 3 kusy cigaret. Každých dalších, i započatých, 30 mm tabákového provazce se považuje za další 1 kus cigarety.

(7) Je-li výše daně u cigaret vypočtená při použití pevné a procentní části sazby daně nižší než výše daně vypočtená při použití minimální sazby daně, použije se výše daně vypočtená při použití minimální sazby daně.

§ 105

Osvobození od daně z tabákových výrobků

(1) Od daně jsou osvobozeny tabákové výrobky určené k použití pro zkoušky týkající se kvality výrobku a zkoušky související se zabezpečením kvality měření, nebo nezbytné výrobní zkoušky za podmínky, že tyto tabákové výrobky budou v průběhu zkoušek prokazatelně spotřebovávány, zničeny nebo znehodnoceny, a to v technologicky odůvodněném množství. Zkoušky mohou být prováděny pouze v laboratorních akreditovaných podle technické normy ČSN EN ISO/IEC 17025 pro předmět zkoušení tabák nebo tabákové výrobky.

(2) Od daně jsou osvobozeny také tabákové výrobky

- odebrané jako vzorky správcem daně, nebo
- znehodnocené podle pokynů a za přítomnosti úředních osob správcem daně, nebo za jejich přítomnosti zničené; to se týká pouze tabákových výrobků určených pro vývoz nebo pro dopravu v režimu podmíněného osvobození od daně do jiného členského státu, které současně nejsou způsobilé pro uvedení do volného daňového oběhu na území jiného členského státu nebo třetí země.

(3) O odebrané nebo znehodnocené tabákových výrobků podle odstavce 2 sepíše správce daně protokol.

(4) Evidence tabákových výrobků osvobozených od daně podle tohoto ustanovení se vede odděleně. Evidence se uchovává po dobu 10 let od konce kalendářního roku, ve kterém byla tato evidence vyhotovena.

§ 105a

Přijímání a užívání tabákových výrobků osvobozených od daně bez povolení k přijímání a užívání tabákových výrobků osvobozených od daně

Tabákové výrobky osvobozené od daně podle § 105 odst. 2 lze přijímat a užívat bez povolení k přijímání a užívání tabákových výrobků osvobozených od daně.

§ 106

Prokázání zdanění tabákových výrobků

Právníká nebo fyzická osoba vystavující daňový doklad podle § 5 odst. 2, doklad o prodeji podle § 5 odst. 3 nebo doklad o dopravě podle § 5 odst. 4 je povinna uvést na těchto dokladech cenu pro konečného spotřebitele u cigaret a neuvádí výši spotřební daně celkem.

základu daně podle vyhlášky č. 298/2014 Sb., o stanovení seznamu katastrálních území s přiřazenými průměrnými základními cenami zemědělských pozemků, která byla pro některá katastrální území novelizována vyhláškou č. 351/2023 Sb. Údaje pro stanovení daně jsou pro jednotlivá období včetně údajů pro rok 2024 dostupné např. na webových stránkách Finanční správy www.financnisprava.cz v sekci Daně/Daň z nemovitých věcí/Vyhledávání koeficientů pro podání k dani z nemovitých věcí.

Změna výše daně – ať již z důvodu změny ceny zemědělských pozemků anebo z důvodu zvýšení sazby daně v zákoně – není důvodem pro podávání daňového přiznání. Osobám s datovou schránkou jsou údaje k placení daně zasílány do datové schránky. Do 15. 3. 2024 lze požádat o zaslání údajů k placení daně e-mailem (více k této službě na webových stránkách Finanční správy www.financnisprava.cz v sekci Daně/Daň z nemovitých věcí/Zasílání údajů pro placení daně e-mailem).

Zvýšení daně z pozemků pro rok 2024 o cca 80 % je patrné z následujícího porovnání:

Pozemky (skupiny)	Sazba daně	
	2024	2023
A – pozemky evidované v katastru nemovitostí s druhem pozemku orná půda, chmelnice, vinice, zahrada, ovocný sad (skupina vybraných zemědělských pozemků)	1,35 %	0,75 %
B – pozemky evidované v katastru nemovitostí s druhem pozemku trvalý travní porost (skupina trvalých travních porostů)	0,45 %	0,25 %
C – pozemky evidované v katastru nemovitostí s druhem pozemku lesní pozemek, na nichž se nachází hospodářský les (skupina lesních pozemků)	0,45 %	0,25 %
E – pozemky evidované v katastru nemovitostí s druhem pozemku zastavěná plocha a nádvoří (skupina zastavěných ploch a nádvoří)	0,35 Kč/m ²	0,20 Kč/m ²
F – stavební pozemky (skupina stavebních pozemků)	3,50 Kč/m ²	2,00 Kč/m ²
G – pozemky evidované v katastru nemovitostí s druhem pozemku ostatní plocha a zároveň se způsobem využití pozemku neuvedeným v písmenech Q a W (skupina vybraných ostatních ploch)	0,35 Kč/m ²	0,20 Kč/m ²
Q – pozemky evidované v katastru nemovitostí s druhem pozemku ostatní plocha se způsobem využití pozemku jiná plocha (skupina jiných ploch)	0,35 Kč/m ²	0,20 Kč/m ²
W – pozemky evidované v katastru nemovitostí s druhem pozemku ostatní plocha se způsobem využití pozemku neplodná půda, mez, stráž, zamokřená plocha a zeleň (skupina nevyužitelných ostatních ploch)	0,08 Kč/m ²	0,20 Kč/m ²
Zpevněné plochy pozemků, zařazené do obchodního majetku podnikatele nebo užívané:		
X – k podnikání v zemědělské prvovýrobě, lesním a vodním hospodářství (skupina zemědělských zpevněných ploch pozemků)	1,80 Kč/m ²	1,00 Kč/m ²
Y – k ostatním druhům podnikání (skupina ostatních zpevněných ploch pozemků)	9,00 Kč/m ²	5,00 Kč/m ²

Zvýšení daně ze staveb pro rok 2024 o cca 80 % je patrné z následujícího porovnání:

Zdanitelné stavby (skupiny)	Sazba daně	
	2024	2023
H – budova obytného domu – rodinný dům, bytový dům nebo obytná část zemědělské usedlosti (skupina obytných budov)	3,50 Kč/m ²	2,00 Kč/m ²
I – ostatní budova tvořící příslušenství k budově obytného domu, např. prádelna, kůlna, stavba k chovu drobného domácího zvířectva apod. (skupina obytných budov)	3,50 Kč/m ²	2,00 Kč/m ²
J – budova zapsaná v katastru nemovitostí se způsobem využití stavba pro rodinnou rekreaci, budova rodinného domu užívaná pro rodinnou rekreaci a objekt k bydlení užívaný pro rodinnou rekreaci (skupina rekreačních budov)	11,00 Kč/m ²	6,00 Kč/m ²
K – budova plnící doplňkovou funkci k budově pro rodinnou rekreaci (skupina rekreačních budov)	3,50 Kč/m ²	2,00 Kč/m ²
L – budova zapsaná v katastru nemovitostí se způsobem využití garáž (skupina garáží)	14,50 Kč/m ²	8,00 Kč/m ²
P – ostatní zdanitelná stavba (skupina ostatních zdanitelných staveb)	11,00 Kč/m ²	6,00 Kč/m ²
Zdanitelné stavby, jejichž převažující část podlahové plochy nadzemní části zdanitelné stavby nebo, nemají-li podlahovou plochu, zastavěné plochy zdanitelné stavby, je užívaná k podnikání, nebo zdanitelné stavby zařazené v obchodním majetku podle zákona o daních z příjmů – podle druhu podnikání, k němuž slouží, se zdanitelné stavby dělí na užívané k:		
M – podnikání v zemědělské prvovýrobě, lesním a vodním hospodářství (skupina zdanitelných staveb pro podnikání v zemědělské prvovýrobě, lesním nebo vodním hospodářství)	3,50 Kč/m ²	2,00 Kč/m ²
N – podnikání v průmyslu, stavebnictví, dopravě, energetice nebo ostatní zemědělské výroby (skupina zdanitelných staveb pro podnikání v průmyslu, stavebnictví, dopravě, energetice nebo ostatní zemědělské výroby)	18,00 Kč/m ²	10,00 Kč/m ²
O – ostatním druhům podnikání (skupina zdanitelných staveb pro ostatní druhy podnikání)	18,00 Kč/m ²	10,00 Kč/m ²
Zdanitelné jednotky (skupiny), jejichž převažující část podlahové plochy zdanitelné jednotky je užívaná:		
R – pro bydlení, např. byt (skupina ostatních zdanitelných jednotek)	3,50 Kč/m ²	2,00 Kč/m ²
V – jako garáž (skupina garáží)	14,50 Kč/m ²	8,00 Kč/m ²
Z – jako ostatní zdanitelná jednotka – jednotky, které nelze zařadit pod žádný z výše uvedených druhů jednotek, např. ubytovací jednotky nebo ateliéry, které nejsou využívány k podnikání (skupina ostatních zdanitelných jednotek)	3,50 Kč/m ²	2,00 Kč/m ²
Zdanitelné jednotky (skupiny) zařazené do obchodního majetku podnikatele nebo zdanitelné jednotky, jejichž převažující část podlahové plochy zdanitelné jednotky je užívaná:		
S – pro podnikání v zemědělské prvovýrobě, lesním a vodním hospodářství (skupina zdanitelných jednotek pro podnikání v zemědělské prvovýrobě, lesním nebo vodním hospodářství)	3,50 Kč/m ²	2,00 Kč/m ²
T – pro podnikání v průmyslu, stavebnictví, dopravě, energetice nebo ostatní zemědělské výroby (skupina zdanitelných jednotek pro podnikání v průmyslu, stavebnictví, dopravě, energetice nebo ostatní zemědělské výroby)	18,00 Kč/m ²	10,00 Kč/m ²
U – pro ostatní druhy podnikání (skupina zdanitelných jednotek pro ostatní druhy podnikání)	18,00 Kč/m ²	10,00 Kč/m ²

způsob využití pozemku, na který se toto osvobození vztahuje, platí, že se osvobození vztahuje na všechny pozemky podle odstavce 1 písm. z) bodů 1 až 4.

§ 5 Základ daně

(1) Základem daně u **zemědělského pozemku** je cena pozemku zjištěná násobením skutečné výměry pozemku v m² průměrnou cenou pozemku stanovenou na 1 m² ve vyhlášce vydané na základě zmocnění v § 17 tohoto zákona.

(2)* Základem daně u **lesního pozemku** je cena pozemku zjištěná podle platných cenových předpisů k 1. lednu zdaňovacího období nebo součin skutečné výměry pozemku v m² a částky 3,80 Kč.

^{*)} Red. pozn.: Zákonem č. 349/2023 Sb. se od 1. 1. 2025 slova „cena pozemku zjištěná podle platných cenových předpisů k 1. lednu zdaňovacího období nebo“ zrušují a za text „m²“ se vkládají slova „zjištěné k 1. lednu zdaňovacího období“.

(3) Základem daně u **ostatní plochy, zastavěné plochy a nádvoří, stavebního pozemku a zpevněné plochy pozemku** je skutečná výměra pozemku v m² zjištěná k 1. lednu zdaňovacího období.

§ 5a Skupiny pozemků

- (1) Pro účely daně z nemovitých věcí tvoří skupinu
- vybraných zemědělských pozemků pozemky orné půdy, chmelnic, vinic, zahrad nebo ovocných sadů,
 - trvalých travních porostů pozemky trvalých travních porostů,
 - lesních pozemků lesní pozemky,
 - zemědělských zpevněných ploch pozemku zpevněné plochy pozemku
 - užívané k podnikání pro zemědělskou prvovýrobu, lesní hospodářství nebo vodní hospodářství nebo
 - zařazené do obchodního majetku podle zákona upravujícího daně z příjmů, je-li poplatníkem daně podnikatel převážně podnikající v některé z oblastí podnikání podle bodu 1, pokud tyto zpevněné plochy nejsou současně užívány pro jinou oblast podnikání,
 - ostatních zpevněných ploch pozemku zpevněné plochy pozemku jiné než podle písmene d),
 - stavebních pozemků stavební pozemky,
 - nevyužitelných ostatních ploch ostatní plochy se způsobem využití neplodná půda, zamokřená plocha, mez, stráž nebo zeleň,
 - jiných ploch ostatní plochy se způsobem využití jiná plocha,
 - vybraných ostatních ploch ostatní plochy jiné než podle písmen g) a h),
 - zastavěných ploch a nádvoří zastavěné plochy a nádvoří.
- (2) Je-li zpevněná plocha pozemku užívána k různým druhům podnikání a nelze-li vymezit její části užívané k jednotlivým druhům podnikání, zahrnuje se do skupiny ostatních zpevněných ploch pozemku.

§ 6 Sazba daně

- (1) Sazba daně činí u pozemků zařazených ve skupině
- vybraných zemědělských pozemků 1,35 %,
 - trvalých travních porostů 0,45 %,
 - lesních pozemků 0,45 %.
- (2) Sazba daně činí za každý 1 m² u pozemků zařazených ve skupině
- zemědělských zpevněných ploch pozemku 1,80 Kč,
 - ostatních zpevněných ploch pozemku 9,00 Kč,
 - stavebních pozemků 3,50 Kč,
 - nevyužitelných ostatních ploch 0,08 Kč,
 - jiných ploch 0,35 Kč,
 - vybraných ostatních ploch 0,35 Kč,
 - zastavěných ploch a nádvoří 0,35 Kč.
- (3) Sazba daně podle odstavce 2 písm. c) se násobí koeficientem
- 1,0 v obci do 1 000 obyvatel,
 - 1,4 v obci nad 1 000 obyvatel do 6 000 obyvatel,
 - 1,6 v obci nad 6 000 obyvatel do 10 000 obyvatel,
 - 2,0 v obci nad 10 000 obyvatel do 25 000 obyvatel,
 - 2,5 v obci nad 25 000 obyvatel do 50 000 obyvatel,
 - 3,5 v obci nad 50 000 obyvatel, ve statutárním městě a ve Františkových Lázních, Luhačovicích, Mariánských Lázních a Poděbradech,
 - 4,5 v Praze.

(4)* Obec může obecně závaznou vyhláškou koeficient podle odstavce 3 zvýšit o jednu kategorii nebo snížit o jednu až tři kategorie podle členění koeficientů pro všechny pozemky podle odstavce 2 písm. c) na území jednotlivé části obce. Koeficient 4,5 lze takto zvýšit na koeficient 5,0. Neodpovídá-li takto upravená výše koeficientu podmínkám podle vět první a druhé, hledí se na koeficient podle odstavce 3, jako kdyby nebyl upraven.

^{*)} Red. pozn.: Zákonem č. 349/2023 Sb. se od 1. 1. 2025 slova „nebo snížit o jednu až tři kategorie“ zrušují a slova „jednotlivé části obce“ se nahrazují slovy „jednotlivého katastrálního území nebo jednotlivého městského obvodu nebo jednotlivé městské části“.

ČÁST TŘETÍ Daň ze staveb a jednotek

§ 7 Předmět daně

(1) Předmětem daně ze staveb a jednotek je, nachází-li se na území České republiky,

- zdanitelná stavba, kterou se pro účely daně z nemovitých věcí rozumí dokončená nebo užívaná
 - budova, kterou se pro účely daně z nemovitých věcí rozumí budova podle katastrálního zákona,
 - inženýrská stavba uvedená v příloze k tomuto zákonu,
 - zdanitelná jednotka, kterou se pro účely daně z nemovitých věcí rozumí jednotka dokončená nebo užívaná.
- (2) Předmětem daně ze staveb a jednotek není zdanitelná stavba, v níž jsou zdanitelné jednotky.
- (3) Na zdanitelnou stavbu, která není samostatnou nemovitou věcí, se pro účely daně z nemovitých věcí hledí jako na nemovitou věc, jejímž vlastníkem je ten, kdo vlastní věc, jejíž je tato stavba součástí.
- (4) Ustanovení odstavce 1 se vztahuje i na část budovy nebo inženýrské stavby uvedené v příloze k tomuto zákonu nebo součást jednotky, je-li dokončená nebo užívaná.

§ 8 Poplatníci daně

- (1) Poplatníkem daně ze staveb a jednotek je vlastník zdanitelné stavby nebo zdanitelné jednotky.
- (2) Poplatníkem daně ze staveb a jednotek je, jde-li o zdanitelnou stavbu nebo zdanitelnou jednotku, která je
- ve vlastnictví České republiky,
 - organizační složka státu, státní příspěvková organizace, státní fond, státní podnik nebo jiná státní organizace, které jsou příslušné hospodařit nebo mají právo hospodařit s majetkem státu,
 - právní osoba, která má právo užívat tuto zdanitelnou stavbu nebo zdanitelnou jednotku na základě výpůjčky vzniklé podle zákona upravujícího některé užívání vztahy k majetku České republiky,
 - ve svěřenském fondu, tento fond,
 - v podílovém fondu, tento fond,
 - ve fondu obhospodařovaném penzijní společností, tento fond.

(3)* Poplatníkem daně ze staveb a jednotek je vždy nájemce nebo pachtýř u pronajaté nebo propachtované zdanitelné jednotky, která zahrnuje nebytový prostor jiný než sklep nebo komoru, nebo zdanitelné stavby, s výjimkou budovy obytného domu,

- je-li s nimi příslušná hospodařit Správa státních hmotných rezerv, nebo
- jsou-li převedené na základě rozhodnutí o privatizaci na Ministerstvo financí.

^{*)} Red. pozn.: Zákonem č. 349/2023 Sb. se od 1. 1. 2025 v úvodní části ustanovení slova „, která zahrnuje nebytový prostor jiný než sklep nebo komoru,“ a slova „, s výjimkou budovy obytného domu“ zrušují.

(4)* Uživatel je poplatníkem daně ze staveb a jednotek u zdanitelné jednotky, která zahrnuje nebytový prostor jiný než sklep nebo komoru, nebo zdanitelné stavby, s výjimkou budovy obytného domu, pokud

- vlastník zdanitelné stavby nebo zdanitelné jednotky není znám, nebo
- je se zdanitelnou stavbou nebo zdanitelnou jednotkou příslušný hospodařit Státní pozemkový úřad nebo Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových.

^{*)} Red. pozn.: Zákonem č. 349/2023 Sb. se od 1. 1. 2025 v úvodní části ustanovení slova „u zdanitelné jednotky, která zahrnuje nebytový prostor jiný než sklep nebo komoru, nebo zdanitelné stavby, s výjimkou budovy obytného domu“ zrušují.

Příklad 2

Právnícká osoba, která nemá povinný audit, vykáže za rok 2023 daňovou ztrátu, kterou uplatní v dodatečném daňovém přiznání za rok 2021 nebo 2022. Dokdy je možné se platně vzdát práva na budoucí uplatnění daňové ztráty podle § 34 odst. 1 zákona o daních z příjmů, jestliže je přiznání podáno elektronicky:

- a) nejpozději 2. 4. 2024,
- b) po 2. 4. 2024.

Ve variantě a) je lhůta pro podání daňového přiznání 2. 4. 2024 a jen do tohoto data je možné se platně vzdát práva na budoucí uplatnění daňové ztráty podle § 34 odst. 1 zákona o daních z příjmů.

Ve variantě b) je lhůta pro podání daňového přiznání 2. 5. 2024 nebo 1. 7. 2024, pokud by daňové přiznání podával daňový poradce. Ve stejné lhůtě je možné se platně vzdát práva na budoucí uplatnění daňové ztráty podle § 34 odst. 1 zákona o daních z příjmů.

Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád,

ve znění zákona č. 30/2011 Sb., č. 458/2011 Sb., č. 167/2012 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., zákona č. 267/2014 Sb., č. 375/2015 Sb., č. 298/2016 Sb., č. 368/2016 Sb., č. 170/2017 Sb., č. 94/2018 Sb., č. 80/2019 Sb., zákona č. 111/2019 Sb., nálezu Ústavního soudu č. 337/2019 Sb., č. 283/2020 Sb., č. 527/2020 Sb., č. 366/2022 Sb. a zákona č. 349/2023 Sb.

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ Úvodní ustanovení

Hlava I Předmět a účel úpravy

§ 1

(1) Tento zákon upravuje postup správců daní, práva a povinnosti daňových subjektů a třetích osob, které jim vznikají při správě daní.

(2) Správa daně je postup, jehož cílem je správné zjištění a stanovení daní a zabezpečení jejich úhrady.

(3) Základem pro správné zjištění a stanovení daně je daňové tvrzení podané daňovým subjektem.

(4) Daňovým tvrzením je

- a) řádné daňové tvrzení, a to daňové přiznání, hlášení nebo vyúčtování,
- b) dodatečné daňové tvrzení, a to dodatečné daňové přiznání, následné hlášení nebo dodatečné vyúčtování.

§ 2

(1) Předmětem správy daní jsou daně, které jsou příjmem veřejného rozpočtu, nebo snížením příjmu veřejného rozpočtu (dále jen „vratka“).

(2) Veřejným rozpočtem se pro účely tohoto zákona rozumí

- a) státní rozpočet, státní finanční aktiva nebo rezervní fond organizační složky státu,
- b) rozpočet územního samosprávného celku,
- c) rozpočet státního fondu nebo Národní fond,
- d) rozpočet Evropské unie, nebo
- e) rozpočet, o němž to stanoví zákon.

(3) Daní se pro účely tohoto zákona rozumí

- a) peněžitě plnění, které zákon označuje jako daň, clo nebo poplatek,
- b) peněžitě plnění, pokud zákon stanoví, že se při jeho správě postupuje podle tohoto zákona,
- c) peněžitě plnění v rámci dělené správy.

(4) Daň podle odstavce 3 zahrnuje rovněž daňový odpočet, daňovou ztrátu nebo jiný způsob zdanění a příslušenství daně.

(5) Příslušenstvím daně se rozumí úroky, penále, pokuty a náklady řízení, jsou-li ukládány nebo vznikají-li podle daňového zákona. Úroky, penále a pokuta za opožděné tvrzení daně sledují osud daně.

§ 3

Daňová povinnost vzniká okamžikem, kdy nastaly skutečnosti, které jsou podle zákona předmětem daně, nebo skutečností tuto povinnost zakládajících.

§ 4

Tento zákon nebo jeho jednotlivá ustanovení se použijí, neupravuje-li jiný zákon správu daní jinak.

Hlava II Základní zásady správy daní

§ 5

(1) Správce daně postupuje při správě daní v souladu se zákony a jinými právními předpisy (dále jen „právní předpis“). Zákonem se pro účely tohoto zákona rozumí též mezinárodní smlouva, která je součástí právního řádu.

(2) Správce daně uplatňuje svou pravomoc pouze k těm účelům, k nimž mu byla zákonem nebo na základě zákona svěřena, a v rozsahu, v jakém mu byla svěřena.

(3) Správce daně šetří práva a právem chráněné zájmy daňových subjektů a třetích osob (dále jen „osoba zúčastněná na správě daní“) v souladu s právními předpisy a používá při vyžadování plnění jejich povinností jen takové prostředky, které je nejméně zatěžují a ještě umožňují dosáhnout cíle správy daní.

§ 6

(1) Osoby zúčastněné na správě daní mají rovná procesní práva a povinnosti.

(2) Osoby zúčastněné na správě daní a správce daně vzájemně spolupracují.

(3) Správce daně umožní osobám zúčastněným na správě daní uplatňovat jejich práva a v souvislosti se svým úkonem jim poskytne přiměřené poučení o jejich právech a povinnostech, je-li to vzhledem k povaze úkonu potřebné nebo stanoví-li tak zákon.

(4) Správce daně podle možností vychází osobám zúčastněným na správě daní vstříc. Úřední osoby jsou povinny vyvarovat se při správě daní nezdrovitosti.

§ 7

(1) Správce daně postupuje bez zbytečných průtahů.

(2) Správce daně postupuje tak, aby nikomu nevznikaly zbytečné náklady. Z důvodu hospodárnosti může konat správce daně úkony pro různá řízení společně. Ze spisu, popřípadě z rozhodnutí vydaného na základě těchto úkonů, musí být zřejmé, ke kterým povinnostem a s jakým výsledkem byly úkony učiněny.

§ 8

(1) Správce daně při dokazování hodnotí důkazy podle své úvahy. Správce daně posuzuje každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy v jejich vzájemné souvislosti; přitom přihlíží ke všemu, co při správě daní vyšlo najevo.

(2) Správce daně dbá na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly.

(3) Správce daně vychází ze skutečného obsahu právního jednání nebo jině skutečnosti rozhodné pro správu daní.

(4) Při správě daní se nepřihlíží k právnímu jednání a jiným skutečnostem rozhodným pro správu daní, jejichž převažujícím účelem je získání daňové výhody v rozporu se smyslem a účelem daňového právního předpisu.

Od průměrné mzdy jsou odvozovány také redukční hranice pro účely nemocenského pojištění:

1. redukční hranice odpovídá průměrné mzdě,
2. redukční hranice jejímu 1,5násobku,
3. redukční hranice 3násobku.

Redukční hranice pro účely nemocenského pojištění (pro rok 2024 sdělení č. 313/2023 Sb.)

	2023	2024
1. redukční hranice	1 345 Kč	1 466 Kč
2. redukční hranice	2 017 Kč	2 199 Kč
3. redukční hranice	4 033 Kč	4 397 Kč

Od redukčních hranic pro účely nemocenského pojištění zákoník práce v § 192 odst. 2 odvozuje hodinové redukční hranice pro výpočet náhrady mzdy při pracovní neschopnosti (denní redukční hranice pro nemocenské se vynásobí koeficientem 0,175 a zaokrouhlí na haléře nahoru).

Redukční hranice pro výpočet náhrady mzdy v prvních 14 kalendářních dnech trvání pracovní neschopnosti

	2023	2024
1. redukční hranice	235,38 Kč	256,55 Kč
2. redukční hranice	352,98 Kč	384,83 Kč
3. redukční hranice	705,78 Kč	769,48 Kč

Cestovní náhrady

	vyhláška č. 467/2022 Sb. pro rok 2023	vyhláška č. 398/2023 Sb. pro rok 2024
Sazba základní náhrady za používání silničních motorových vozidel		
jednostopá vozidla	1,40 Kč/km	1,50 Kč/km
osobní motorová vozidla	5,20 Kč/km	5,60 Kč/km
Stravné		
5 až 12 hodin	129 až 153 Kč	140 až 166 Kč
12 až 18 hodin	196 až 236 Kč	212 až 256 Kč
více než 18 hodin	307 až 367 Kč	333 až 398 Kč
Průměrná cena pohonných hmot		
BA 95 oktanů	41,20 Kč/l	38,20 Kč/l
BA 98 oktanů	45,20 Kč/l	42,60 Kč/l
motorová nafta	44,10 Kč/l	38,70 Kč/l
elektřina (Kč/kWh)	6,00 Kč/kWh	7,70 Kč/kWh

Hornímu limitu stravného 166 Kč pro pracovní cestu v trvání 5 až 12 hodin odpovídá částka příspěvku na stravování poskytnutého zaměstnavatelem za jednu směnu, pokud během této směny zaměstnanec vykonával práci alespoň 3 hodiny a během této směny mu nevznikl nárok na stravné v rámci cestovních náhrad, která je osvobozena od daně z příjmů ze závislé činnosti podle § 6 odst. 9 písm. b) do částky 116,20 Kč (v roce 2023 byla osvobozena částka 107,10 Kč, avšak v roce 2023 se toto osvobození týkalo jen peněžitého příspěvku). Při směnách delších než 11 hodin je další příspěvek osvobozen až do limitu 116,20 Kč za jednu směnu podle zákoníku práce.

Zahraniční stravné (vyhláška č. 341/2023 Sb.) pro rok 2024 např.:

- Itálie 50 € (stejně jako v roce 2023),
- Francie 50 € (stejně jako v roce 2023),
- Německo, Rakousko 45 € (stejně jako v roce 2023),
- Polsko 45 € (stejně jako v roce 2023),
- Slovensko 35 € (stejně jako v roce 2023).

Ekonomický software

POHODA

Pořádek v účtech
a garance aktuální
legislativy



9 788075 544032